

14 Ιανουαρίου, 1992

[ΠΙΚΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Δ/στές]

ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΡΑΓΚΟΣ,

Εφεσείων-Εναγόμενος,

v.

ΑΝΔΡΕΑ ΧΟΥΒΑΡΤΑ,

*Εφεσιβλήτου-Ενάγοντα.**(Πολιτική Έφεση Αρ. 7612)*

5 Έφεση — Εκτίμηση αξιοπιστίας μαρτύρων από το πρωτόδικο Δικαστήριο — Το Εφετείο επεμβαίνει μόνο στις αιραίες περιπτώσεις όπου η κατάληξη του Δικαστηρίου εμφανίζεται αυθαίρετη ή, από το σύνολο της μαρτυρίας, δεν είναι εύλογα επιτρεπτή, ή εμφανώς λανθασμένη.

10 Ο εφεσείων πρόσβαλε την πρωτόδικη απόφαση με την οποία διατάχθηκε να πληρώσει στον εφεσιβλήτο ΔΚ2.580 υπόλοιπο συμφωνηθείσας προμήθειες για την πώληση τριών ακινήτων με την μεσολάβηση του εφεσιβλήτου, που ήταν επαγγελματίας κτηματομεσίτης. Ο εφεσείων δεν ήγειρε οποιαδήποτε νομικά σημεία, αλλά ισχυρίστηκε ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν έπρεπε να είχε αποδεχθεί την μαρτυρία του εφεσιβλήτου.

Αποφασίσθηκε ότι

15 Οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες δικαιολογείται παρέμβαση του Εφετείου προκειμένου να ανατραπεί η απόφαση πρωτόδικου Δικαστηρίου σε σχέση με την εκτίμηση της αξιοπιστίας των μαρτύρων και τα επακόλουθα ευρήματα ως προς τα πραγματικά γεγονότα, έχουν εξηγηθεί επανειλημμένα. Το Εφετείο επεμβαίνει

20 μόνο στις αιραίες περιπτώσεις που η κατάληξη του πρωτόδικου Δικαστηρίου εμφανίζεται αυθαίρετη ή, έχοντας υπόψη το σύνολο της μαρτυρίας, δεν είναι εύλογα επιτρεπτή ή είναι εμφανώς λανθασμένη. Το Εφετείο δεν επανεκτιμά τη μαρτυρία προκειμένου να προβεί το ίδιο σε πρωτογενή ευρήματα ως προς τα γεγονότα. Στην

25 παρούσα περίπτωση δεν συνέτρεχε οποιοσδήποτε λόγος που να δικαιολογούσε την παρέμβαση του Εφετείου.

Η έφεση απορρίφθηκε χωρίς έξοδα, διότι δεν ζητήθηκαν.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Polycarpou v. Polycarpou (1982) 1 CLR 182.

Papadopoulos v. Stavrou (1982) 1 CLR 321.

Μαυρόδης v. Dharaghi Πολ. Εφεση 7617 της 30.11.90.

Έφεση.

5

Έφεση από τον εναγόμενο κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Ελευθερίου, Ε.Δ.) που δόθηκε στις 8 Φεβρουαρίου, 1988 (Αρ. Αγωγής 5436/87) με την οποία επιδικάστηκε εναντίον του ποσό £2.580.- ως υπόλοιπο συμφωνηθείσας προμήθειας σε σχέση με τη μεσολάβηση του ενάγοντα για την πώληση τριών αυτοκινήτων του εναγομένου. 10

Χρ. Βάκης, για τον εφεσείοντα.

Α. Λουκά, για τον εφεσίβλητο.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο 15 Δικαστής Κωνσταντινίδης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ: Ο εφεσείων επιδιώκει τον παραμερισμό της πρωτόδικης απόφασης με την οποία επιδικάστηκε εναντίον του ποσό £2.580 ως υπόλοιπο συμφωνηθείσας προμήθειας σε σχέση με τη μεσολάβηση του εφεσίβλητου για την πώληση τριών ακινήτων του εφεσείοντα. 20

Ο εφεσίβλητος είναι επαγγελματίας κτηματομεσίτης. Ο εφεσείων παραδέχθηκε στην υπεράσπισή του ότι πράγματι είχε πωλήσει το ένα από τα δυο ακίνητα σε αγοραστή που του παρουσίασε ο εφεσίβλητος. Αμφισβήτησε τον ισχυρισμό του δεύτερου για ύπαρξη συμφωνίας πληρωμής σ' αυτόν ποσοστού 3% πάνω στη τιμή πώλησης, ως προμήθεια. Υποστήριξε ότι είχε συμφωνήσει να του καταβάλει μόνο £1.000 και αυτές χαριστικά, πράγμα το οποίο και έκαμε. Σύμφωνα με τον εφεσίβλητο, πάνω στη βάση των 25 30

£61.000 που ήταν η παραδεκτή τιμή πώλησης, το οφειλόμενο ποσό ήταν £1.830 και, επομένως, μετά την εισπραξη των £1.000 παρέμεινε υπόλοιπο £830.

- Τα άλλα δυο ακίνητα πωλήθηκαν προς £75.000. Ήταν η θέση του εφεσείοντα πως η πώληση πραγματοποιήθηκε χωρίς τη μεσολάβηση του εφείβλητου και πως, επομένως, δεν είχε υποχρέωση πληρωμής οποιουδήποτε ποσού. Εξήγησε στην υπεράσπισή του πως η πληρωμή των £500 στον εφείβλητο σε σχέση με αυτή την πώληση ήταν και αυτή 10 χαριστική. Σύμφωνα με τον εφείβλητο, ο εφεσείων του κατέβαλε το ποσό των £500 έναντι της συμφωνηθείσας προμήθειας που σε αυτή την περίπτωση ανερχόταν σε £2.250.

- Δεν έχουν εγερθεί οποιαδήποτε νομικά ζητήματα. Οι 15 λόγοι της έφεσης επικεντρώνονται στο γεγονός της αποδοχής της μαρτυρίας του εφείβλητου και της απόρριψης της μαρτυρίας του εφεσείοντα. Υποστηρίζει ο δεύτερος πως ήταν τέτοιες οι αδυναμίες στη μαρτυρία του εφείβλητου που αναπόφευκτα θα έπρεπε να είχαν οδηγήσει το 20 πρωτόδικο Δικαστήριο σε διαφορετική απόφαση ως προς τα πραγματικά γεγονότα.

- Οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες δικαιολογείται παρέμβαση του Εφετείου προκειμένου να ανατραπεί η 25 απόφαση πρωτόδικου Δικαστηρίου σε σχέση με την εκτίμηση της αξιοπιστίας των μαρτύρων και τα επακόλουθα ευρήματα ως προς τα πραγματικά γεγονότα, έχουν εξηγηθεί επανειλημμένα. Το Εφετείο επεμβαίνει μόνο στις ακραίες περιπτώσεις που η κατάληξη του πρωτόδικου Δικαστηρίου εμφανίζεται αυθαίρετη ή, έχοντας υπόψη το σύ- 30 νολο της μαρτυρίας, δεν είναι εύλογα επιτρεπτή ή είναι εμφανώς λανθασμένη. Το Εφετείο δεν επανεκτιμά τη μαρτυρία προκειμένου να προβεί το ίδιο σε πρωτογενή ευρήματα ως προς τα γεγονότα. Αυτό είναι κατ' εξοχήν έργο του πρωτόδικου Δικαστηρίου που, όπως τονίστηκε, μέσα 35 στην ζωντανή ατμόσφαιρα της δίκης βρίσκεται σε ιδανική θέση να αξιολογήσει τη μαρτυρία στο σωστό της πλαίσιο. (Βλ. μεταξύ άλλων *Polycarrou v. Polycarrou* (1982) 1 CLR

182, *Papadopoulos v. Stavrou* (1982) 1 CLR 321, *Μαυρίδης ν. Dharaghji* Πολ. Εφεση 7617 της 30.11.90.

Δεν έχουμε ικανοποιηθεί πως συντρέχει οποιοσδήποτε λόγος που δικαιολογεί παρέμβαση μας στην παρούσα υπόθεση. Είναι ορθό πως η μαρτυρία του εφεσίβλητου δεν 5 ήταν σταθερή ως προς την ακριβή χρονική στιγμή της σύναψης της συμφωνίας για την πληρωμή προμήθειας σε σχέση με την πρώτη πώληση. Ομως, αυτή η λεπτομέρεια είναι εντελώς περιθωριακή έχοντας υπόψη το σύνολο της μαρτυρίας και σίγουρα δεν ανατρέπει την εγκυρότητα της 10 απόφασης του Δικαστηρίου. Αντίθετα, σε σχέση με τα πιο κρίσιμα από τα γεγονότα της υπόθεσης η εκδοχή του εφεσείοντα ήταν αντιφατική ή αντίθετη προς τη μαρτυρία μάρτυρος που κάλεσε ο ίδιος.

Είδαμε ότι με την υπεράσπισή του ο εφεσείων αρνήθη 15 κε την ύπαρξη συμφωνίας για την πληρωμή προμήθειας σε σχέση με την πρώτη πώληση. Υποστήριξε ότι η πληρωμή των £1.000 προς τον εφεσίβλητο ήταν μεταγενέστερη χαριστική ενέργειά του. Ενώπιον του Δικαστηρίου παραδέχθη 20 κε πως το ποσό αυτό "θα ήταν η προμήθεια του ενάγοντος" και, διαφοροποιώντας την εκδοχή του, ισχυρίστηκε πως τις πλήρωσε "προς πλήρη εξόφληση της αμοιβής εν σχέσει με την πώληση του οικοπέδου τούτου."

Ως προς τη δεύτερη πώληση, ενώ αναφέρεται ο εφεσείων σε συζητήσεις με τον εφεσίβλητο ως προς το ποιά 25 θα έπρεπε να ήταν η προμήθεια του και ενώ δέχτηκε πως του παρουσίασε τους τελικούς αγοραστές των ακινήτων του, ισχυρίστηκε πως ήδη βρισκόταν σε διαπραγματεύσεις με τα πρόσωπα εκείνα και πως δεν είχε διαδραματίσει ο εφεσίβλητος οποιοδήποτε ρόλο στην πραγματοποίηση της 30 πώλησης. Εντούτοις, μαζί με αυτά, όπως σημειώσαμε, πρόβαλε και τον ισχυρισμό πως και σ' αυτή την περίπτωση πλήρωσε στον εφεσίβλητο, χαριστικά, το ποσό των £500.

Ο εφεσείων είχε καλέσει ως μάρτυρα τον αγοραστή 35 των δυο τελευταίων ακινήτων. Η μαρτυρία του ήταν αντί-

θετη με τη μαρτυρία του εφεσελοντα. Ξεκαθάρισε ο μάρτυρας πως η αποφασιστική αιτία της πραγματοποίησης της αγοράς των δυο ακινήτων, ήταν η μεσολάβηση του εφεσίβλητου.

- 5 Για τους πιο πάνω λόγους η έφεση πρέπει να απορριφθεί. Πριν αφήσουμε όμως την υπόθεση πρέπει να σημειώσουμε πως δεν είχε τη θέση της η πρόσθετη παρατήρηση του πρωτόδικου Δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία η αγωγή θα πετύχαινε ανεξάρτητα από την ύπαρξη συμφωνίας γιατί και σε εκείνη την περίπτωση, θα edικαιούτο ο εφεσίβλητος στο ποσό που διεκδικούσε ως λογική αμοιβή. Αυτό γιατί δεν είχε προσαχθεί ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου οποιαδήποτε μαρτυρία ως προς το τί θα μπορούσε να θεωρηθεί ως λογική αμοιβή για τις υπηρεσίες που πρόσφερε ο εφεσίβλητος. Ομως, ο πρωτόδικος δικαστής το καθιστά σαφές ότι η απόφαση του στηρίζεται στο γεγονός της ύπαρξης συγκεκριμένης συμφωνίας και, επομένως, η πλεονασματική, θα λέγαμε, παρατήρησή του δεν μπορεί να διαφοροποιήσει την τύχη της έφεσης.
- 10
- 15
- 20 Η έφεση απορρίπτεται. Ο εφεσίβλητος δήλωσε πως δε ζητά έξοδα και επομένως δεν εκδίδεται διαταγή για έξοδα.

Η έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.